ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĒZEKNES TIESU NAMS

Lietas arhīva Nr.A42-01826-19/44
ECLI:LV:ADRJRTN:2019:0912.A420182619.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rēzeknē 2019.gada 12.septembrī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese Solvita Pujāte,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta sakarā ar /pers. A/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta par īres tiesību piešķiršanu uz sociālo dzīvokli /adrese A/ izdošanu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Viļānu novada pašvaldības 2018.gada 25.janvāra lēmumu Nr.1 (26§) „Par sociālā dzīvokļa īres līguma pagarināšanu" nolemts nepagarināt ar pieteicēju /pers. A/ sociālā dzīvokļa /adrese A/ īres līgumu, jo pieteicējai ir parāds par komunālajiem pakalpojumiem un elektrību. Vienlaikus ar minēto lēmumu nolemts nodot pieteicējai lietošanā mazāk labiekārtotu sociālo dzīvojamo telpu – sociālo dzīvokli /adrese B/, noslēdzot jaunu īres līgumu uz 6 mēnešiem (*lietas 16.lapa*).

2018.gada 29.martā Viļānu novada pašvaldības dome pieņēma lēmumu Nr.4 (38§) „Par sociālā dzīvokļa Celtnieku ielā, Viļānos, atbrīvošanu", ar kuru pieteicēja un viņas pilngadīgie ģimenes locekļi brīdināti par to, ka sociālais dzīvoklis /adrese A/ labprātīgi jāatbrīvo 3 mēnešu laikā (*lietas 56.-57.lapa*).

Pieteicēja vērsās Viļānu novada pašvaldībā ar 2019.gada 31.janvāra iesniegumu, kurā lūdza atkārtoti piešķirt sociālo dzīvokli /adrese A/, vai arī citu tādu [mazāk labiekārtotu] sociālo dzīvokli, kurā būtu tualete (kaut vai sausā) un centralizētā ūdensapgāde (*lietas 10.-11.lapa*).

[2] Ar Viļānu novada pašvaldības domes 2019.gada 28.februāra lēmumu Nr.2 (22§) „Par sociālā dzīvokļa īri" (turpmāk – lēmums) nolemts nepiešķirt pieteicējai un viņas ģimenei sociālo dzīvokli /adrese A/ sakarā ar parādiem, un atjaunots īres līguma noslēgšanas termiņš par cita, mazāk labiekārtota sociālā dzīvokļa /adrese B/ īri (*lietas 8.lapa*).

Lēmuma pamatojumā iestāde atsaukusies uz 2018.gada 25.janvāra lēmumu Nr.1 (26§) „Par sociālā dzīvokļa īres līguma pagarināšanu", 2018.gada 29.marta lēmumu Nr.4 (38§) „Par sociālā dzīvokļa Celtnieku ielā, Viļānos, atbrīvošanu", Viļānu novada domes 2017.gada 10.augusta saistošo noteikumu Nr.95 „Sociālo dzīvokļu izīrēšanas kārtība Viļānu novadā" (turpmāk – saistošie noteikumi Nr.95) 28.punktu un Sociālās, izglītības un kultūras komitejas ieteikumu. Vienlaikus lēmumā norādīts, ka pēc sava statusa pieteicējas ģimene nav zaudējusi tiesības īrēt sociālo dzīvojamo platību, ka pieteicēja turpina maksāt parādu par dzīvokli, parāda par dzīvokļa īri un komunālajiem pakalpojumiem pieteicējai nav, parāds par apkuri no 794,63 *euro* ir samazinājies līdz 677,63 *euro*, ir noslēgta vienošanās ar sabiedrību ar ierobežotu atbildību (turpmāk – sabiedrība) „VIĻĀNU SILTUMS" par parāda atmaksu.

[3] Pieteicēja vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta par īres tiesību piešķiršanu uz sociālo dzīvokli /adrese A/ izdošanu.

Pieteikumā norādīja, ka pieteicējas skatījumā Viļānu novada pašvaldība nepamatoti atsaka pieteicējai izīrēt sociālo dzīvokli /adrese A/, jo pieteicējai nav parāda par dzīvokļa īri un komunālajiem pakalpojumiem, ir noslēgta vienošanās ar sabiedrību „VIĻĀNU SILTUMS" par parāda atmaksu, kas tiek pildīta, un parāds par apkuri pakāpeniski tiek maksāts, pašvaldības piedāvātajā dzīvoklī /adrese B/ nav iespējams dzīvot ar bērniem, un dzīvoklī /adrese A/ pieteicējas ģimene ir veikusi remontu par saviem līdzekļiem.

[4] Tiesai iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā Viļānu novada pašvaldība (turpmāk – pašvaldība, atbildētāja) neatzina pieteikumu, norādot šādus argumentus.

[4.1] Ar pieteicēju noslēgtais līgums par sociālā dzīvokļa īri no tā noslēgšanas brīža (līgums noslēgts 2012.gada 12.martā) līdz 2017.gada aprīlim tika nepārtraukti pagarināts, neraugoties uz to, ka pieteicēja un viņas ģimenes locekļi maksājumus par īri un komunālajiem pakalpojumiem veica neregulāri un nepilnā apmērā, un par dzīvokli sāka uzkrāties parāds. Īres līgums tika pagarināts ar nosacījumu, ka tiks veikta parādu pakāpeniska samaksa. Pieteicējas ģimene ir solījusi veikt parādu pakāpenisku nomaksu, ir noslēgtas arī attiecīgas vienošanās par parādu nomaksu, tomēr parādi netika maksāti savlaicīgi, un tie turpināja krāties. Šāda situācija turpinājās vairāku gadu garumā.

[4.2] Pieteicējas ģimenei ir piedāvāts īrēt mazāk labiekārtotu sociālo dzīvokli /adrese B/, jo ģimene finanšu līdzekļu trūkuma dēļ nespēj apmaksāt labiekārtota dzīvokļa īri un uzkrāj parādus.

[4.3] Visi pašvaldības lēmumi, kas pieņemti attiecībā uz pieteicēju un viņas ģimeni, saistībā ar sociālā dzīvokļa īri atbilst likuma „Par sociālajiem dzīvokļiem un sociālajām dzīvojamām mājām" 13.panta pirmajai daļai, 14.panta pirmās daļas 3.punktam, otrajai un trešajai daļai, saistošo noteikumu

Nr.95 5. un 28.punktam.

[4.4] Pašvaldības mērķis nav izlikt pieteicēju un viņas ģimeni no dzīvojamās platības vai atstāt to bez dzīvojamās platības, bet gan pārcelt ģimeni uz mazāk labiekārtotu sociālo dzīvokli, lai ģimene spētu apmaksāt šāda dzīvokļa īri.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, pārbaudījusi lietas materiālus, izvērtējusi lietas dalībnieku rakstveida paskaidrojumus un pierādījumus lietā, atzīst, ka pieteikums kā nepamatots ir noraidāms.

[6] Pieteicēja ir vērsusies tiesā, lai panāktu sev labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicējai tiktu izīrēts labiekārtots sociālais dzīvoklis /adrese A/.

Lietā ir noskaidrojams, vai pieteicējai ir no tiesību normām izrietošas subjektīvās tiesības prasīt no pašvaldības pieteicējai vēlamā labuma piešķiršanu un vai pašvaldībai ir pienākums attiecīgi rīkoties.

[7] Lietā nav strīda, ka pieteicēja atbilst vispārējiem kritērijiem tām personām, kuras var pretendēt uz sociālās palīdzības piešķiršanu, t.sk. arī sociālās dzīvojamās platības piešķiršanu. Nav arī strīda, ka pieteicējai ir parāds par komunālajiem pakalpojumiem, konkrēti parāds sabiedrībai „VIĻĀNU SILTUMS" par piegādāto siltumenerģiju dzīvoklim /adrese A/.

Lietā ir strīds par to, vai apstākļos, kad pieteicēja ar sabiedrību „VIĻĀNU SILTUMS" ir noslēgusi vienošanos par parāda atmaksu, kas, atbilstoši sabiedrības „VIĻĀNU SILTUMS" sniegtajai informācijai (*sk. lietas 13.lapu*), tiek pildīta, un, kad citu parādu par īri un komunālajiem pakalpojumiem pieteicējai nav, pašvaldība pamatoti atteicās slēgt ar pieteicēju līgumu par sociālā dzīvokļa /adrese A/ īri.

[8] Tiesa no lietas materiāliem konstatē, ka pieteicējai ir piedāvāts slēgt īres līgumu par citu, mazāk labiekārtotu sociālo dzīvokli /adrese B/, kuru pieteicēja atsakās slēgt, jo viņu minētais dzīvoklis nepamierina, un, lai gan 2018.gada 25.janvārī ir pieņemts lēmums nepagarināt ar pieteicēju sociālā dzīvokļa /adrese A/ īres līgumu, pieteicēja un viņas ģimene turpina dzīvot minētajā dzīvoklī, tātad turpina to lietot bez tiesiska pamata.

[9] Likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 22.pants noteic, ka sociālos dzīvokļus pašvaldība izīrē likumā „Par sociālajiem dzīvokļiem un sociālajām dzīvojamām mājām" noteiktajā kārtībā.

Saskaņā ar likuma „Par sociālajiem dzīvokļiem un sociālajām dzīvojamām mājām" 10.panta otro daļu kārtību un secību, kādā attiecīgās pašvaldības administratīvajā teritorijā tiek izīrēti sociālie dzīvokļi, nosaka pašvaldības dome.

Viļānu novada pašvaldībā sociālo dzīvojamo telpu izīrēšanas kārtība ir noteikta saistošajos noteikumos Nr.95. Atbilstoši saistošo noteikumu Nr.95 28.punktam, ja īrnieks (persona, ģimene) 3 mēnešus nemaksā sociālā dzīvokļa īres maksu un maksu par komunālajiem pakalpojumiem, pašvaldība minētajai ģimenei var nodot lietošanā citu mazāk labiekārtotu sociālo dzīvojamo telpu (ja tāda pašvaldībai ir), bet personu, kura dzīvo viena, izmitināt sociālajā istabā, kas paredzēta diviem cilvēkiem (kā otru personu), noslēdzot jaunu sociālās dzīvojamās telpas īres līgumu uz pārbaudes laiku 6 (sešiem) mēnešiem. Ja īrnieks arī pēc pārcelšanas uz citu sociālo dzīvojamo telpu turpina nemaksāt par īri un komunālajiem pakalpojumiem, pašvaldība var izbeigt sociālā dzīvokļa īres līgumu, izliekot īrnieku un viņa ģimenes locekļus. Arī likuma „Par sociālajiem dzīvokļiem un sociālajām dzīvojamām mājām" 14.panta pirmās daļas 3.punkts noteic, ka pašvaldība var izbeigt sociālā dzīvokļa īres līgumu, izliekot īrnieku un viņa ģimenes locekļus, ja īrnieks vairāk nekā trīs mēnešus nemaksā sociālā dzīvokļa īres maksu un maksu par komunālajiem pakalpojumiem. Šādā gadījumā pašvaldība minētajai personai nodod lietošanā citu – mazāk labiekārtotu sociālo dzīvokli, noslēdzot jaunu sociālā dzīvokļa īres līgumu.

Saskaņā ar saistošo noteikumu Nr.95 31.1.apakšpunktu īrniekam ir pienākums īres līguma noteiktajos termiņos maksāt īres maksu un maksu par komunālajiem pakalpojumiem un elektrību. Arī likuma „Par sociālajiem dzīvokļiem un sociālajām dzīvojamām mājām" 13.panta pirmās daļas 1.punkts paredz, ka sociālā dzīvokļa īrnieka pienākums ir sociālā dzīvokļa īres līgumā noteiktajos termiņos maksāt īres maksu un maksu par komunālajiem pakalpojumiem, kā arī ievērot citus sociālā dzīvokļa īres līguma noteikumus. Atbilstoši saistošo noteikumu Nr.95 24.punkta nosacījumiem sociālā dzīvokļa īrnieks pilnībā apmaksā savu daļu maksas par komunālajiem pakalpojumiem – gāzi, ūdeni, kanalizāciju, apsaimniekošanu, atkritumu izvešanu u.c.

Savukārt saistošo noteikumu Nr.95 29.punkts paredz, ka persona (ģimene) var pretendēt uz labiekārtotāku, atsevišķu sociālo dzīvokli, ja īres un komunālo pakalpojumu parāds tiek nomaksāts sešu mēnešu pārbaudes laikā un īrnieks ievēro sociālā dzīvokļa lietošanas un iekšējās kārtības noteikumus.

[10] No šī sprieduma 9.punktā citētajām tiesību normām tiesa konstatē, ka gadījumā, ja persona (ģimene) vairāk nekā trīs mēnešus nepilda īres līguma saistības noteiktajos termiņos un pilnā apmērā, pašvaldībai ir tiesības izbeigt sociālā dzīvokļa īres līgumu un ierādīt personai (ģimenei) citu – mazāk labiekārtotu dzīvojamo telpu. Šādai pašvaldības rīcībai ir loģisks izskaidrojums – piemeklēt personas finansiālajām iespējām atbilstošāku dzīvojamo platību.

No saistošo noteikumu Nr.9 5 29.punkta, lasot to kopsakarā ar šo noteikumu 28.punktu, 31.1.apakšpunktu un 24.punktu, var secināt, ka gadījumā, ja personai sakarā ar parādiem ir piešķirts cits, mazāk labiekārtots sociālais dzīvoklis, tad pretendēt uz labiekārtotāku, atsevišķu sociālo dzīvokli persona var tikai tad, ja tā ir segusi parādu par dzīvojamās telpas lietošanu 100% apmērā, turklāt laikā, kas nav ilgāks par sešiem mēnešiem.

Lietā nav strīda par to, ka pieteicēja ilgstoši (vairāk nekā trīs mēnešu) nepilda īres līguma saistības noteiktajos termiņos un pilnā apmērā, un uz 2019.gada 28.februāri pieteicējai ir parāds par apkuri 623,56 *euro* apmērā. Apstāklis, ka pieteicējai ir noslēgta vienošanās par šā parāda atmaksu, nedod pieteicējai tiesības pretendēt uz labiekārtotu sociālo dzīvokli /adrese A/, iekams parāds nav samaksāts pilnībā. Tikai tad, kad pieteicēja būs segusi parādu par dzīvojamās telpas lietošanu 100% apmērā (labprātīgi, uz vienošanās pamata, vai piespiedu kārtā tiesas ceļā), iestādei būs pamats lemt par labiekārtotākas sociālās dzīvojamās platības piešķiršanu pieteicējai. Turklāt tiesa ņem vērā arī apstākli, ka pieteicēja parādu par apguri nav segusi un, spriežot pēc parāda atmaksas grafika (*sk. lietas 14.lapu*), arī nespēj segt sešu mēnešu laikā, kā to paredz pašvaldības saistošie noteikumi.

Tādējādi, ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka atbilstoši spēkā esošajam normatīvajam regulējumam pašvaldībai bija tiesisks pamats atteikt pieteicējai piešķirt sociālo dzīvokli /adrese A/, kas ir labiekārtots dzīvoklis salīdzinājumā ar dzīvokli /adrese B/.

[11] Attiecībā uz pieteicējas argumentu, ka pieteicējai piedāvātais sociālais dzīvoklis /adrese B/ nav piemērots dzīvošanai ar bērniem, tiesa norāda, ka jautājums par to, vai minētais dzīvoklis ir derīgs dzīvošanai pieteicējas ģimenei, kurā ir mazi bērni, ir risināts administratīvajā lietā Nr.A420257118. Ar Administratīvās rajona tiesas 2018.gada 14.decembra spriedumu minētajā lietā ir noraidīts pieteicējas pieteikums par labvēlīga administratīvā akta, ar kuru pieteicējai tiktu piešķirts dzīvošanai derīgs sociālais dzīvoklis dzīvokļa /adrese B/ vietā, izdošanu. Tiesa pieteicējas argumentu par to, ka minētais

dzīvoklis nav piemērots dzīvošanai, noraidīja kā nepamatotu. Minētais spriedums nav pārsūdzēts un ir stājies likumīgā spēkā.

Arī apstāklis, ka pieteicēja dzīvoklī /adrese A/ ir veikusi remontu, esošajos apstākļos nav pamats pieteicējas lūgtā administratīvā akta izdošanai.

[12] Apkopojot spriedumā konstatēto un secināto, tiesa atzīst, ka lēmums ir tiesisks, bet pieteikums ir noraidāms.

[13] Ar tiesneša 2019.gada 26.aprīļa lēmumu pieteicēja ir pilnībā atbrīvota no valsts nodevas samaksas par pieteikuma iesniegšanu.

Administratīvā procesa likuma 126.panta piektā daļa noteic, ka pieteicēja pienākums atmaksāt valsts nodevu pieteikuma noraidīšanas gadījumā nav piemērojams gadījumā, ja pieteikums ir iesniegts par administratīvo aktu sociālās drošības jomā (pensijas, pabalsti u.tml.). Tādējādi secināms, ka pieteicēja ir atbrīvojama no pienākuma atmaksāt nodevu par pieteikuma iesniegšanu tiesā.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126.panta piekto daļu, 246.-251.pantu, 289.pantu, 290.panta pirmo daļu, 291.panta pirmo daļu tiesa

nosprieda:

noraidīt /pers. A/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta par īres tiesību piešķiršanu uz sociālo dzīvokli /adrese A/ izdošanu.

Atbrīvot /pers. A/ no pienākuma atmaksāt valsts nodevu par pieteikuma iesniegšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rēzeknes tiesu namā.

Tiesnese Solvita Pujāte